

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

OLDEN GOORWEG 2-4

TE WINTERSWIJK

Ecologie

Rapportage quickscan flora en fauna

Olden Goorweg 2-4 te Winterswijk

Opdrachtgever	Gemeente Winterswijk Postbus 101 7100 AC Winterswijk
Rapportnummer	2548.003
Versienummer	D1
Status	Conceptrapportage
Datum	26 maart 2019
Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 0314 - 365150 doetinchem@econsultancy.nl
Opsteller	C.C. Slemmer, Bsc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ing. E.R. Witter
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	6
	4.1 Zorgplicht	6
	4.2 Soortenbescherming	6
	4.3 Gebiedenbescherming	7
	4.4 Houtopstanden	8
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	9
	5.1 Vogels	9
	5.2 Vleermuizen	11
	5.3 Overige zoogdieren	12
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen	14
	5.5 Ongewervelden	15
	5.6 Vaatplanten	15
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	16
	6.1 Broedvogels	16
	6.2 Vleermuizen	16
	6.3 Overige zoogdieren	17
	6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	18
	6.5 Vissen	18
	6.6 Libellen	19
	6.7 Overige soort(groep)en	19
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	20
	7.1 Natura 2000	20
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	21
8	HOUTOPSTANDEN	22
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	23

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Winterswijk opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Olden Goorweg 2-4 te Winterswijk.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

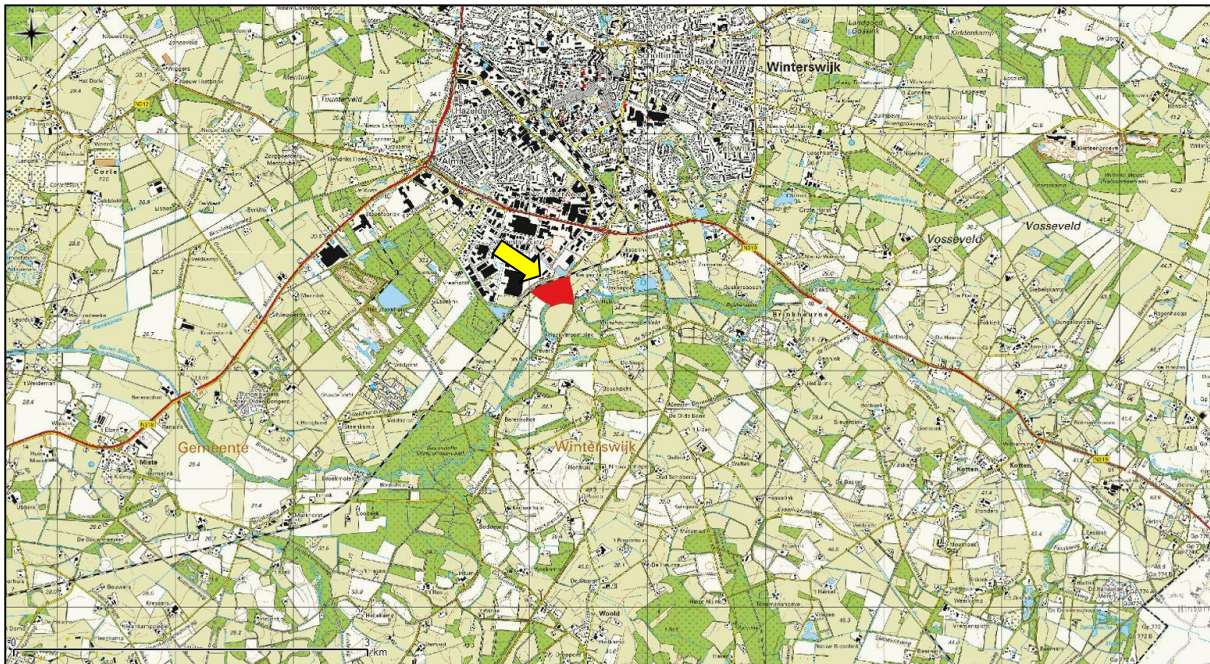
De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 5,9$ ha) ligt aan de Olden Goorweg 2-4, circa 1,6 kilometer ten zuiden van de kern van Winterswijk. In figuur 1 is de topografische ligging van de locatie weergegeven. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 51 E (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 246.220$, $Y = 441.660$.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie betreft de voormalige DAV locatie. Het terrein heeft een bedrijfsmatige bestemming. De aanwezige woningen op het terrein zijn reeds gesloopt. Op het terrein staan een aantal solitaire bomen, een singel, eikenlaan en een bosje.

Ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich industrieterrein Vèeneslat. Ten oosten, zuiden en westen van de onderzoekslocatie bevindt zich agrarisch gebied. Ten zuidwesten van de onderzoekslocatie bevindt zich natuureservaat Bekendelle.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Onderzoekslocatie gezien vanaf de Olden Goorweg.

Figuur 4. Boven Slinge aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 5. Houtwal aan de westzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 6. Weiland aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 7. Esdoorns langs de parkeerplaats op de onderzoekslocatie.

Figuur 8. Bosje langs de Wooldseweg.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de solitaire bomen en de singel van esdoorns te kappen. De eikenlaan naar het spoor blijft gehandhaafd. Mogelijk dat de bomen langs de Wooldseweg en langs de Boven Slinge ook gekapt worden. De definitieve selectie van de te kappen bomen vindt pas plaats op basis van het inrichtingsplan en de uitkomsten ecologisch onderzoek. In het bosje langs de Wooldseweg wordt de mogelijkheid voor waterberging onderzocht. In figuur 9 is een verbeelding van het bestemmingsplan weergegeven.

Figuur 9. Verbeelding toekomstige situatie (Gemeente Winterswijk, 2019).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 21 februari 2019 en op 27 februari 2019. Tijdens het eerste veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat. Tijdens het tweede veldbezoek zijn alle bomen met holtes gecontroleerd met behulp van een boomcamera.

Econsultancy is betrokken geweest bij de sloop van het woonhuis. Omdat deze woning geschikt was voor vleermuizen is hiervoor in 2017 een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Na aanleiding van het onderzoek heeft Econsultancy hiervoor in 2018 een projectplan (2548.002 versie D2) en een ecologisch werkprotocol opgesteld (rapport 2548.002).

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is krachtens de Wet natuurbescherming verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel V) wordt de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen het agrarische buitengebied kunnen dit zijn: huismus, kerkuil, steenuil, roek, buizerd, grote gele kwikstaart en sperwer. Van deze soorten kunnen de huismus, steenuil en de kerkuil op voorhand worden uitgesloten, wegens het ontbreken van bebouwing of nestkasten op de onderzoekslocatie.

Sperwer en buizerd

De bomen op de onderzoekslocatie zijn gecontroleerd op aanwezigheid van horsten. De bomen waren wegens het ontbreken van bladeren goed te inspecteren. Met voldoende zekerheid kan de aanwezigheid van een horst op de onderzoekslocatie worden uitgesloten. Er zijn vanuit de NDFF eveneens geen nesten van sperwer en buizerd op de onderzoekslocatie bekend. Wel zijn er drie eksternesten aangetroffen (figuur 10). Al deze nesten bevonden zich hoog in de boomkruin en hadden een klein formaat. In sommige gevallen maken jaarrond beschermde broedvogels zoals boomvalken gebruik van oude eksternesten als broedlocatie. De aangetroffen eksternesten op de onderzoekslocatie zijn vanwege het kleine formaat en vanwege de situering (hoog in de boomkruin) niet geschikt als nestlocatie voor jaarrond beschermde broedvogels.

Figuur 10. Eksternest op de onderzoekslocatie.

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart komt volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF als broedvogel voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Langs de oever van de Boven Slinge zijn broedlocaties bekend van deze soort. De onderzoekslocatie biedt geschikt voortplantingshabitat voor de grote gele kwikstaart. Langs de oever van de Boven Slinge zijn diverse wortels langs de oever aanwezig waarvan de grote gele kwikstaart gebruik van kan maken (figuur 11). In geval van aanwezigheid van een broedlocatie van de grote gele kwikstaart op de onderzoekslocatie is mogelijk een overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming aan de orde. Door het verwijderen van bomen langs de oever en door het gebruik van een industrieterrein direct ten noorden van de Boven Slinge is mogelijk sprake van verstering van een broedlocatie van de grote gele kwikstaart (hoofdstuk 6).

Figuur 11. Geschikte broedgelegenheid tussen de wortels langs de oever van de Boven Slinge voor de grote gele kwikstaart.

5.1.2 Overige broedvogels

De beplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals winterkoning, roodborst, houtduif, merel en vink. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten, mezen en ijsvogels of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Tijdens het veldbezoek is de groene specht waargenomen op de onderzoekslocatie. Er zijn echter geen bomen met geschikte holtes aanwezig voor de groene specht om er in te broeden. Tijdens het veldbezoek is verder een ijsvogel waargenomen. Deze soort graaft tunnels in oevers of tussen wortels van bomen. Er is geschikte broedgelegenheid aanwezig voor de ijsvogel aan de oever van de Boven Slinge om er te broeden (figuur 12). Ook de ekster komt op de onderzoekslocatie, zo blijkt uit de aangetroffen eksternesten in de bomen op de onderzoekslocatie.

Figuur 12. Steile oever waar ijsvogels nesttunnels in kunnen graven.

Voor de ijsvogel en ekster geldt dat het hierbij gaat om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. De staat van instandhouding van de ijsvogel is gunstig (Sovon, 2016). Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, baardvleermuis, bosvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, wat kan dienen als potentiële vaste rust- en verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Er zijn twee bomen aangetroffen met holtes, deze bomen zijn met behulp van een boomcamera gecontroleerd op geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen. Hieruit bleek dat de holtes niet naar boven toe doorgerot waren. De holtes zijn daarom niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Op de onderzoekslocatie zijn, als mitigerende maatregel voor de sloot van de bebouwing aan de Olden Goorweg, enkele vleermuiskasten opgehangen. Langs de bomen aan de Olden Goorweg zijn twee vleermuiskasten aangetroffen tijdens het veldbezoek van 21 februari 2019. Omdat deze bomen gekapt worden, zijn deze vleermuiskasten verplaatst naar de eikenrij richting de spoorlijn. Deze bomen blijven behouden waardoor eventueel aanwezige vleermuizen die gebruik maken van de kasten geen hinder zullen ondervinden van de voorgenomen ingreep.

Figuur 13. Twee vleermuiskasten aan een zomereik langs de Olden Goorweg tijdens het veldbezoek op 21 februari 2019.

Figuur 14. Verplaatste vleermuiskast aan een zomereik die behouden blijft, tijdens het veldbezoek op 27 februari 2019.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

Door Econsultancy is onderzoek uitgevoerd voor een functie van vleermuizen op de onderzoekslocatie. Uit het onderzoek is gebleken dat de onderzoekslocatie niet functioneert als belangrijk foerageergebied. Wel zijn er foeragerende vleermuizen op de onderzoekslocatie waargenomen. De functie als foerageergebied was echter niet van een dusdanige omvang dat de onderzoekslocatie dient als essentieel foerageergebied voor de in de omgeving van de onderzoekslocatie verblijvende vleermuizen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Uit het onderzoek dat Econsultancy in 2017 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd is gebleken dat de eikenrij richting de spoorlijn op de onderzoekslocatie functioneren als vliegroute voor vleermuizen. Deze bomen blijven echter behouden waardoor er geen sprake is van verlies van een vliegroute.

Indien de bomen langs de Wooldseweg en/of langs de Boven Slinge worden verwijderd, is het wel mogelijk dat daarmee een vliegroute voor vleermuizen wordt verstoord (zie hoofdstuk 6).

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Volgens waarnemingen vanuit de NDFF zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen: eekhoorn, grote bosmuis, bunzing en wezel.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen op de onderzoekslocatie konden door het ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste- rust of verblijfplaats van een eekhoorn kan worden uitgesloten.

De grote bosmuis heeft de voorkeur voor oude eiken- of beukenbossen, met een uitgebreide struiklaag en weinig ondergroei. Dergelijk habitat is op de onderzoekslocatie niet aanwezig. De waarnemingen van de grote bosmuis komen vanuit het natuureservaat Bekendelle. Het is met voldoende zekerheid uit te sluiten dat de grote bosmuis gebruik maakt van de onderzoekslocatie als rust- of voortplantingsplaats of als foerageergebied.

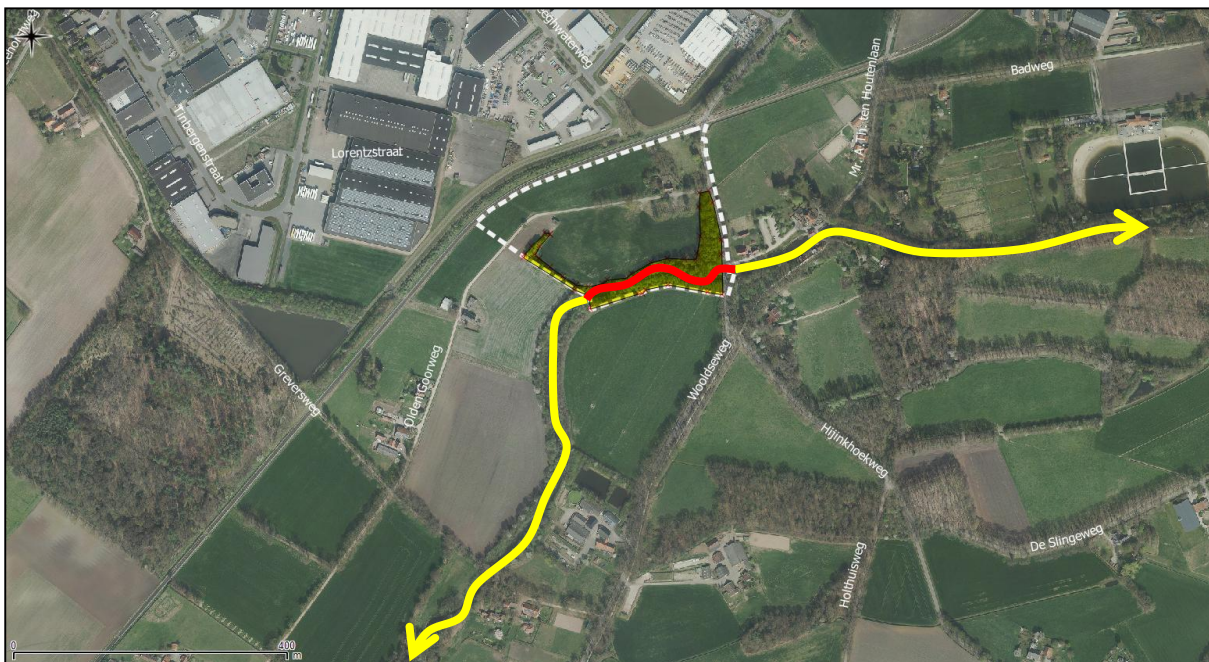
De bunzing en de wezel komen volgens waarnemingen vanuit de NDFF in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voor. Het groen langs de Wooldseweg en Boven Slinge staat in verbinding met de hele groene dooradering van het buitengebied van Winterswijk. Het is goed mogelijk dat kleine marterachtigen, als bunzing en wezel maar ook de hermelijn die niet is waargenomen maar wel in de omgeving voorkomt, gebruik maken van deze groene aders om zich te kunnen verplaatsen tussen voortplantingsplaatsen, rustplaatsen en foerageergebieden. Tevens is het goed mogelijk dat er rust- of voortplantingsplaatsen van de bunzing, wezel of hermelijn op de onderzoekslocatie bevinden. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende holen (figuur 15) en takkenhopen (figuur 16) aangetroffen die mogelijk door kleine marterachtigen gebruikt kunnen worden. Het is echter niet uit te sluiten dat de holen gegraven zijn door algemenere zoogdieren zoals de rosse woelmuis of bruine rat. Voor het eventueel kappen van de bomenrijen is er qua oppervlakte geen sprake van verlies van een groot deel van de totale functionele leefomgeving van kleine marterachtigen. Echter kan door de kap van de bomenrijen wel sprake zijn van een onderbreking van een vaste verbinding van bunzing, wezel of hermelijn om zich te kunnen verplaatsen naar foerageergebieden, zie figuur 17. Dit laatste kan resulteren in het niet meer functioneren van de leefomgeving voor kleine marterachtigen. In dat geval is er sprake van overtreding van artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 6).

Figuur 15. Holte die mogelijk in gebruik is door kleine marterachtigen.

Figuur 16. Takkenhopen waar kleine marterachtigen gebruik van kunnen maken als rustplaats.

Figuur 17. Mogelijke onderbreking van belangrijke verbinding (rode deel van de pijl) voor kleine marterachtigen.

Volgens de gegevens vanuit de NDFF zijn er geen waarnemingen van de das bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Echter is er tijdens het veldbezoek wel een prent aangetroffen die mogelijk van een das is. De bodem was echter erg droog waardoor de prent moeilijk te interpreteren was. Het hele terrein is onderzocht op de aanwezigheid van een burcht. Deze is niet aangetroffen. Mogelijk dat de onderzoekslocatie gebruikt wordt als foerageergebied door de das. De herbestemming van het terrein zal echter niet leiden tot een dusdanig verlies van leefgebied dat de functionele leefomgeving van de das aangetast wordt. Er zijn geen maatregelen noodzakelijk ten aanzien van het mogelijke gebruik van het terrein door de das.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, egel, mol en rosse woelmuis. Tijdens het veldbezoek zijn diverse sporen van algemene zoogdieren aangetroffen. Het ging hierbij om molshopen, hollen en graafsporen. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat hollen van algemene zoogdieren worden vergraven (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielen waargenomen: hazelworm en levendbarende hagedis.

De onderzoekslocatie biedt geen geschikt habitat voor de hazelworm en de levendbarende hagedis. De waarnemingen van deze soorten betreffen waarnemingen uit het natuureservaat Bekendelle. Het voorkomen van reptielen op de onderzoekslocatie kan vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de verspreidingsgegevens met zekerheid worden uitgesloten.

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, poelkikker, heikikker, gewone pad, bastaard kikker en bruine kikker.

De onderzoekslocatie vormt geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker, gewone pad en mogelijk kleine watersalamander en bastaardkikker. De watergang die zich aan de oost en zuidzijde van de onderzoekslocatie bevindt kan onderkomen bieden aan deze soorten. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de ruigte en onder de takkenhopen. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen ontstaan voor algemene soorten (zie hoofdstuk 6).

De waarnemingen van de streng beschermde heikikker hebben betrekking op het nabij gelegen natuurgebied Bekendelle. De heikikker komt voor op heideterreinen of open terreinen met poelen en vennen in de directe omgeving. De onderzoekslocatie biedt geen geschikt habitat voor de heikikker.

De poelkikker is op 400 meter ten oosten van de onderzoekslocatie waargenomen. Ook deze soort maakt gebruik van voedselarme poelen of vennen. Stromend water zoals op de onderzoekslocatie aanwezig is, biedt geen geschikt habitat voor de poelkikker. Het landhabitat van de poelkikker bevindt zich veelal op minder dan 100 à 200 meter van de oever van het voortplantingswater (Bij12, 2017). Het is daarom niet aannemelijk dat de poelkikker die op 400 meter afstand is waargenomen, gebruik maakt van de onderzoekslocatie.

Vissen

Op de onderzoekslocatie bevindt zich een sloot die aansluit op de Boven Slinge aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie. In het bosje langs de Wooldseweg wordt de mogelijkheid voor waterberging onderzocht. Indien waterberging langs de Wooldseweg plaats gaat vinden, kunnen er door de graafwerkzaamheden aan de bestaande watergang langs de Wooldseweg vissen worden verwond of gedood. Er zullen geen beschermde vissoorten in de sloot langs de onderzoekslocatie voorkomen. Echter is voor de algemene vissoorten die in de sloot voorkomen wel artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming van kracht. Dit betekent dat indien er werkzaamheden aan de watergangen plaats zullen vinden, al het redelijke wijs mogelijke gedaan dient te worden om doden of verwonden van vissen te voorkomen (hoofdstuk 6).

5.5 Ongewervelden

Libellen

De bosbeekjuffer komt volgens de verspreidingsgegevens vanuit de NDFF op de onderzoekslocatie voor. Deze soort is vermeld in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het is mogelijk dat de bosbeekjuffer de oever langs de Boven Slinge gebruikt als voortplantingshabitat. De wortels langs de oever bieden geschikt habitat voor de larven van de bosbeekjuffer om zich te ontwikkelen tot imago. Indien bomen gekapt worden langs de Boven Slinge kunnen larven van de bosbeekjuffer worden gedood of verwond (hoofdstuk 6).

Dagvlinders

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als sleedoornpage (sleedoorn), iepenpage (iep) en kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig, zo blijkt uit het veldbezoek en uit de gegevens vanuit de NDFF. De kleine ijsvogelvlinder komt wel in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voor. Ook de iepenpage komt in de omgeving van de onderzoekslocatie voor. Deze soort leeft hoog in iepenbomen. Dergelijke iepenbomen zijn niet op de onderzoekslocatie aangetroffen. Door het ontbreken van geschikte waardplanten voor de kleine ijsvogelvlinder en iepenpage is het uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van de kleine ijsvogelvlinder, iepenpage of andere beschermde vlindersoorten.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

De onderzoekslocatie bestaat uit grasland, een singel, bomenrij en een houtwal. De meeste beschermde vaatplanten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Tevens zijn er geen waarnemingen bekend vanuit de NDFF van beschermde vaatplanten in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Grote gele kwikstaart

De nesten van de grote gele kwikstaart zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder beschermingscategorie 3 van vogelnesten. Dit zijn nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van de grote gele kwikstaart te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Indien er op de onderzoekslocatie een nestlocatie van de grote gele kwikstaart aanwezig is, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal indien er bomen langs de Boven Slinge gekapt worden mogelijk sprake zijn van overtreding van de Wet natuurbescherming. Indien de initiatiefnemer voornemens is, bomen te kappen langs de Boven Slinge of andere werkzaamheden in de directe nabijheid van de oever uit te voeren, is aanvullend onderzoek naar de functie van de onderzoekslocatie voor de grote gele kwikstaart noodzakelijk.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

6.2 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Wegens het ontbreken van bomen met holtes die naar boven toe doorgerot zijn, zijn verblijfplaatsen van vleermuizen uit te sluiten op de onderzoekslocatie. Het verwijderen van de solitaire bomen, singel en de eikenlaan langs de Olden Goorweg heeft geen invloed op een functie voor vleermuizen.

Indien er kapwerkzaamheden aan de bomenrij langs de Wooldseweg en Boven Slinge plaats vinden, dient vastgesteld te worden of de bomenrij op de onderzoekslocatie een functie heeft als vliegroute voor vleermuizen. Omdat de definitieve selectie van de te kappen bomen op de onderzoekslocatie nog niet bekend is, kan de noodzaak voor aanvullend onderzoek naar een vliegroute voor vleermuizen nog niet vastgesteld worden. Zodra de definitieve selectie bekend is, dient beoordeeld te worden of aanvullend onderzoek naar een vliegroute voor vleermuizen noodzakelijk is. In figuur 18 is aangegeven welke bomenrijen geschikt zijn om te fungeren als vliegroute voor vleermuizen.

Figuur 18. Bomenrij die geschikt is om te fungeren als vliegroute voor vleermuizen (gele markering) en eikenrij (blauwe stippellijn die dient als vliegroute (Witter, 2018).

6.3 Overige zoogdieren

De houtwal aan de westzijde van het terrein en de bomenrijen langs de Wooldseweg en Boven Slinge kunnen mogelijk functioneren als verbinding voor kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel om zich te verplaatsen tussen rust- en voortplantingsplaatsen en foerageergebieden. Een ingreep in een vaste verbinding voor bunzing, wezel of hermelijn kan van een dusdanige invloed zijn, dat de functionele leefomgeving van de populatie niet meer functioneert. In dit geval wordt artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming overtreden. In figuur 19 is aangegeven welk deel van de onderzoekslocatie in potentie geschikt is als onderdeel van de functionele leefomgeving van de kleine marterachtigen. In het geval er werkzaamheden binnen het aangegeven deel plaatsvinden is aanvullend onderzoek noodzakelijk om de functie van de onderzoekslocatie vast te stellen. Zodra de definitieve selectie van de te kappen bomen bekend is, dient beoordeeld te worden of aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen noodzakelijk is.

Figuur 19. Houtwal en bomenrij die mogelijk onderdeel is van de functionele leefomgeving van kleine marterachtigen (gele markering).

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken voor algemene zoogdieren en amfibieën. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Geadviseerd wordt om de graafwerkzaamheden en het verwijderen van de takkenrillen uit te voeren in de periode september tot en met november.

6.5 Vissen

Bij eventuele graafwerkzaamheden aan de watergang zullen zonder maatregelen vissen worden gedood, hetgeen een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt. De te verwachten soorten vallen echter onder het provinciale soortenbeleid, zodat voor de werkzaamheden niet vooraf een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Voor de te verwachten vissoorten is echter wel de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in dat het doden van individuen redelijkerwijs vermeden dient te worden. Dit kan door het afvangen van vissen voorafgaand aan de graafwerkzaamheden en het verplaatsen van de vis in de te handhaven watergangen in de directe omgeving.

De mogelijkheid voor waterberging langs de Wooldseweg wordt nog onderzocht. Omdat de definitieve plannen nog niet bij Econsultancy bekend zijn, is het nog niet mogelijk om een definitief advies te geven ten aanzien van de zorgplicht voor algemene vissoorten. Indien er werkzaamheden aan de watergang plaats gaan vinden wordt aanbevolen om ten tijde van de uitvoering de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht.

6.6 Libellen

De bosbeekjuffer maakt mogelijk gebruik van de oever(vegetatie) langs de Boven Slinge. Het is op basis van de huidige informatie niet uit te sluiten dat er zich larven bevinden tussen de wortels langs de oever. Door het verwijderen van bomen langs de oever is mogelijk sprake van doden/verwonden van larven van de bosbeekjuffer. In het geval er larven aanwezig zijn, zal het verwijderen van bomen mogelijk leiden tot overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. In het geval er verstorende werkzaamheden plaats vinden langs de oevers van de watergangen op de onderzoekslocatie is aanvullend onderzoek naar bosbeekjuffers noodzakelijk om de functie van de onderzoekslocatie met zekerheid vast te stellen. Zodra de definitieve plannen bij Econsultancy bekend zijn, kan beoordeeld worden of aanvullend onderzoek naar een functie van de bosbeekjuffer noodzakelijk is.

6.7 Overige soort(groep)en

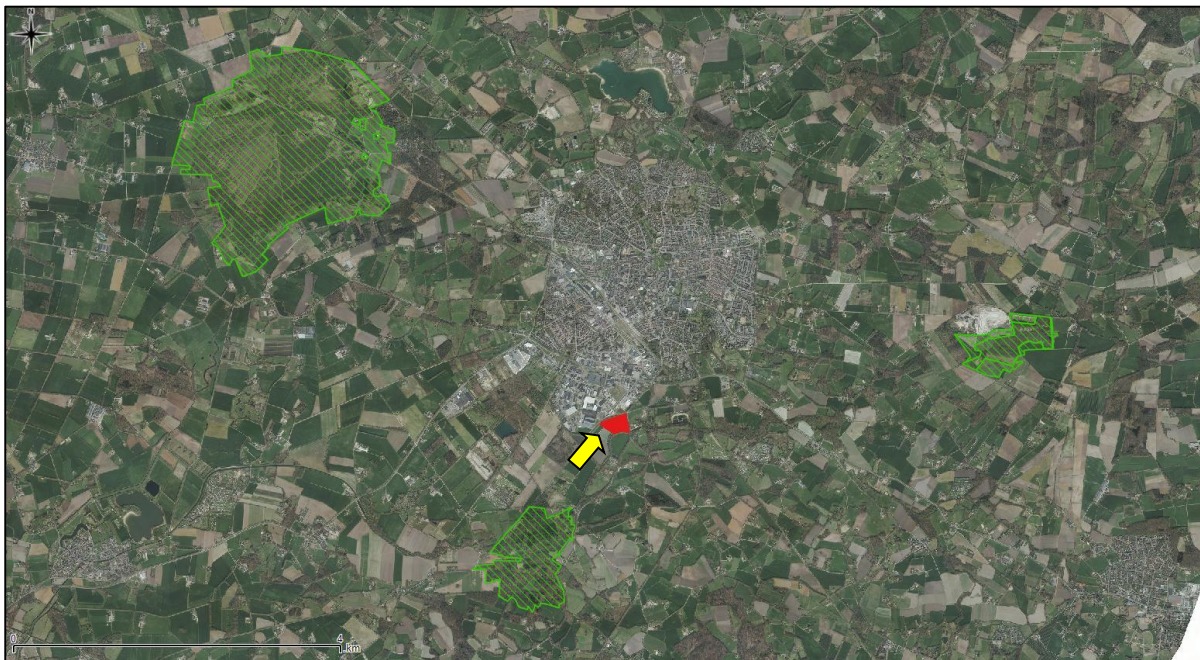
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen: reptielen en vaatplanten, zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. De onderzoekslocatie is echter wel gelegen in de nabijheid van gebieden die aangewezen zijn als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Bekendelle, bevindt zich op circa 1 kilometer afstand ten zuiden van de onderzoekslocatie (zie figuur 20). Verder ligt het Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' op 3,7 kilometer ten noordwesten van de onderzoekslocatie en het Willinks Weust op 4 kilometer afstand ten oosten van de onderzoekslocatie.

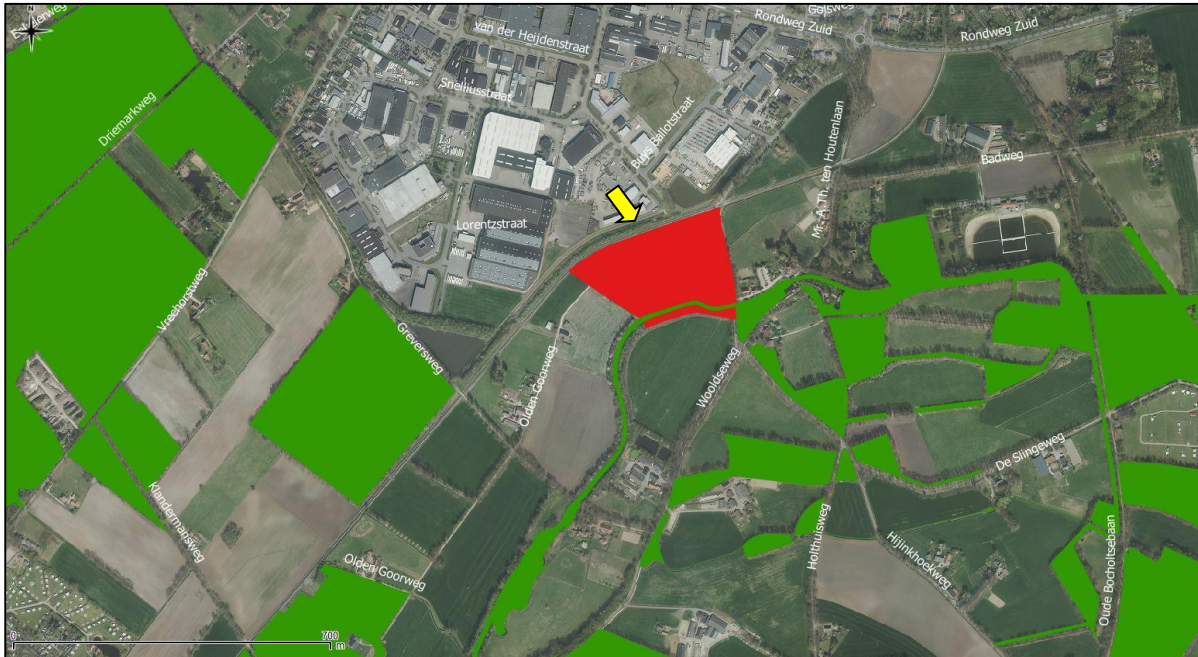
Figuur 20. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000 (groen gearceerd).

De onderzoekslocatie ligt binnen de invloedsfeer van de Natura-2000 gebieden Bekendelle, Willinks Weust en het Korenburgerveen. Indien er een effect te verwachten valt dan zal dit een extern effect zijn. Hierbij valt te denken aan een toename van stikstofdepositie. Doormiddel van een Aeriusberekening zal vastgesteld moeten worden of er sprake is van een toename van stikstofdepositie als gevolg van de voorgenomen plannen. Afhankelijk van de hoogte van het projecteffect kan eventueel een melding of vergunning en nader onderzoek noodzakelijk zijn:

- voor een effect $\leq 0,05$ mol/ha/jaar is geen melding of vergunning benodigd;
- voor een effect \leq grenswaarde geldt een meldingsplicht;
- voor een effect $>$ grenswaarde geldt een vergunningsplicht

7.2 Natuurnetwerk Nederland

Een deel onderzoekslocatie maakt deel uit van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het betreft deelgebied 16 Kotten – Brinkheurne – 't Woold. In figuur 21 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het GNN weergegeven. Binnen het bestemmingsplan blijft het GNN de bestemming natuur behouden.

Figuur 21. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen langs de Wooldseweg en Boven Slinge vallen onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming, waardoor een meldingsplicht geldt indien de initiatiefnemer voornemens is deze bomen te kappen. Tevens draagt de rechthebbende zorg voor de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Indien de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand gerealiseerd wordt, is er geen ontheffing van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming benodigd. Indien het niet mogelijk is om dezelfde grond te herbeplanten dient een ontheffing aangevraagd te worden voor artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Het betreft een ontheffing voor het herbeplanten op andere grond. Een ontheffing kan verleend worden, indien de herbeplanting voldoet aan de gestelde regels. De kapmelding dient te worden ingediend bij de provincie Gelderland.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Winterswijk een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Olden Goorweg 2-4 te Winterswijk.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermd status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens de solitaire bomen en de singel van esdoorns te kappen. De eikenlaan naar het spoor blijft gehandhaafd. Mogelijk dat de bomen langs de Wooldseweg en langs de Boven Slinge ook gekapt worden. De definitieve selectie van de te kappen bomen vindt pas plaats op basis van het inrichtingsplan en de uitkomsten ecologisch onderzoek. In het bosje langs de Wooldseweg wordt de mogelijkheid voor waterberging onderzocht.

Conclusie

Grote gele kwikstaart

De nesten van de grote gele kwikstaart zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder beschermingscategorie 3 van vogelnesten. Dit zijn nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van de grote gele kwikstaart te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Indien er op de onderzoekslocatie een nestlocatie van de grote gele kwikstaart aanwezig is, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal indien er bomen langs de Boven Slinge gekapt worden mogelijk sprake zijn van overtreding van de Wet natuurbescherming. Indien de initiatiefnemer voornemens is, bomen te kappen langs de Boven Slinge of andere werkzaamheden in de direct nabijheid van de oever uit te voeren, is aanvullend onderzoek naar een functie van de onderzoekslocatie voor de grote gele kwikstaart noodzakelijk.

Vleermuizen

Indien er kapwerkzaamheden aan de bomenrij langs de Wooldseweg en Boven Slinge plaats vinden dient vastgesteld te worden of de bomenrij op de onderzoekslocatie een functie heeft als vliegroute voor vleermuizen. Omdat de definitieve selectie van de te kappen bomen op de onderzoekslocatie nog niet bekend is, kan de noodzaak voor aanvullend onderzoek naar een vliegroute voor vleermuizen nog niet vastgesteld worden. Zodra de definitieve selectie bekend is, dient beoordeeld te worden of aanvullend onderzoek naar een vliegroute voor vleermuizen noodzakelijk is.

Kleine marterachtigen

De houtwal aan de westzijde van het terrein en de bomenrijen langs de Wooldseweg en Boven Slinge kunnen mogelijk functioneren als verbinding voor kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel om zich te verplaatsen tussen rust- en voortplantingsplaatsen en foerageergebieden. Een ingreep in een vaste verbinding voor kleine marterachtigen kan van een dusdanige invloed zijn dat de functionele leefomgeving van de soorten niet meer functioneert. In dit geval wordt artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming overtreden. In het geval er werkzaamheden binnen het aangegeven deel (figuur 19, hoofdstuk 6) plaatsvinden is aanvullend onderzoek noodzakelijk om de functie van de onderzoekslocatie vast te stellen. Zodra de definitieve selectie van de te kappen bomen bekend is, dient beoordeeld te worden of aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen noodzakelijk is.

Vissen

De mogelijkheid voor waterberging langs de Wooldseweg wordt nog onderzocht. Omdat de definitieve plannen nog niet bij Econsultancy bekend zijn, is het nog niet zinvol om een definitief advies te geven ten aanzien van de zorgplicht voor algemene vissoorten. Aan de zorgplicht kan voldaan worden door het vooraf wegvangen van de aanwezige vissen om doden en verwonden te voorkomen. Indien er werkzaamheden aan de watergang plaats gaan vinden wordt aanbevolen om ten tijde van de uitvoering de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht.

Bosbeekjuffer

De bosbeekjuffer maakt mogelijk gebruik van de oever(vegetatie) langs de Boven Slinge. Het is op basis van de huidige informatie niet uit te sluiten dat er zich larven bevinden tussen de wortels langs de oever. Door het verwijderen van bomen langs de oever is mogelijk sprake van doden/verwonden van larven van de bosbeekjuffer. In het geval er larven aanwezig zijn, zal het verwijderen van bomen mogelijk leiden tot overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. In het geval er verstorende werkzaamheden plaats vinden langs de oevers van de watergangen op de onderzoekslocatie is aanvullend onderzoek naar bosbeekjuffers noodzakelijk om de functie van de onderzoekslocatie met zekerheid vast te stellen. Zodra de definitieve plannen bij Econsultancy bekend zijn, kan beoordeeld worden of aanvullend onderzoek naar een functie van de bosbeekjuffer noodzakelijk is.

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Het doden of verwonden van algemene zoogdieren of amfibieën kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Geadviseerd wordt om de graafwerkzaamheden en het verwijderen van de takkenrillen uit te voeren in de periode september tot en met november.

Natura 2000

De onderzoekslocatie ligt binnen de invloedssfeer van de Natura-2000 gebieden Bekendelle, Willinks Weust en het Korenburgerveen. Indien er een effect te verwachten valt dan zal dit een extern effect zijn. Hierbij valt te denken aan een toename van stikstofdepositie. Doormiddel van een Aeriusberekening zal vastgesteld moeten worden of er sprake is van een toename van stikstofdepositie als gevolg van de voorgenomen plannen. Afhankelijk van de hoogte van het projecteffect kan eventueel een melding of vergunning en nader onderzoek noodzakelijk zijn:

- voor een effect $\leq 0,05$ mol/ha/jaar is geen melding of vergunning benodigd;
- voor een effect \leq grenswaarde geldt een meldingsplicht;
- voor een effect $>$ grenswaarde geldt een vergunningsplicht

Houtopstanden

De bomen langs de Wooldseweg en Boven Slinge vallen onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming, waardoor een meldingsplicht geldt indien de initiatiefnemer voornemens is deze bomen te kappen. Tevens draagt de rechthebbende zorg voor de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Indien de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand gerealiseerd wordt, is er geen ontheffing van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming benodigd. Indien het niet mogelijk is om dezelfde grond te herbeplanten dient een ontheffing aangevraagd te worden voor artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Het betreft een ontheffing voor het herbeplanten op andere grond. Een ontheffing kan verleend worden, indien de herbeplanting voldoet aan de gestelde regels. De kapmelding dient te worden ingediend bij de provincie Gelderland.

Vrijblijvend advies

Verstoring van de Wet natuurbescherming is grotendeels te voorkomen indien de plannen anders worden ingepast en natuurwaarden blijven behouden. In figuur 23 is aangegeven voor welke waarden wordt geadviseerd om deze te behouden. Geadviseerd wordt om voor de functie 'waterberging een locatie elders op te zoeken. Mogelijk dat op het weiland van de onderzoekslocatie of het agrarisch terrein ten oosten of westen van de onderzoekslocatie ruimte mogelijk is om waterberging in te passen. In dat geval is sprake van een veel minder groot effect van de ingreep op beschermde soorten in- en rondom de onderzoekslocatie. Mogelijk dat de noodzaak van nader onderzoek of ontheffingsplicht voorkomen kan worden, indien het groen langs de Boven Slingen en Wooldseweg behouden kan blijven.

Figuur 22. Te behouden waarden op de onderzoekslocatie (groen)

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Bij12 (2017 juli). Kennisdocument Poelkikker Rana Lessonae. Versie 1.0. Utrecht.

E.R. Witter (2017 december). Rapportage projectplan Olden Goorweg 2-4 te Winterswijk (2548.002). Versie D2 Doetinchem.

Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; <https://ndff-ecogrid.nl>, zoekgebied Woold, periode 2009-2019.

www.gelderland.nl (GNN en beschermde gebieden in Gelderland)

www.gelderland.nl/Kaartenencijfers

www.sovon.nl/nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)

www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens NDFF)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: <ol style="list-style-type: none"> dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, grijze grootvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephoibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinst waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekeltzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	--

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: <ol style="list-style-type: none"> In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. 		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhart, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhart, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	Dagvlinders	aardbeivlinder, bosparemoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparemoervlinder, gentiaanblauwtje, grote paremoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegelikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparemoervlinder, veenhooibeestje, veldparemoervlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklieerde ogentroost, berggamander, bergnactorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorichis, dreps, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nactorchis, groensteel, groot spiegellokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszeranjer, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboomje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	<p>De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: <ul style="list-style-type: none"> 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	<p>1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.</p> <p>3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.</p>
Artikel 4.3 lid 1 en 2	<p>Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand.</p> <p>De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.</p>
Artikel 4.4 lid 1	<p>De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op:</p> <p>het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.</p> <p>het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer</p>
Artikel 4.5	<p>Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.</p>

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen lopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

